

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 195/2024 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vesihuollon yksityistämisen estämisestä koskevan lainsäädännön edistymisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Johan Kvarnström /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 195/2024 vp:

Aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin sellaisen lainsäädännön valmistelemiseksi, jolla varmistetaan kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus on valmistellut esitystä ja ryhtynyt kysymyksessä esille tuotuihin toimenpiteisiin seuraavasti kuvatulla tavalla. Eduskunta antoi 8.9.2021 kirjelmän (EK 26/2021 vp), jossa edellytetään, että valtioneuvosto ryhtyy mahdollisimman ripeästi toimenpiteisiin sellaisen lainsäädännön valmistelemiseksi, jolla varmistetaan kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa. Kirjelmässään eduskunta edellyttää hallitusta antamaan maa- ja metsätalousvaliokunnalle selvityksen vesihuoltolainsäädännön uudistuksen etenemisestä vuoden 2022 loppuun mennessä. Selvitys annettiin maa- ja metsätalousvaliokunnalle 13.12.2022 (VN/23648/20201-MMM-2).

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 17.11.2022 päätöksellään VN/26268/2022 työryhmän laatimaan ehdotusta vesihuoltolain uudistamiseksi. Työryhmän toimikausi on 17.11.2022-30.6.2024. Työryhmän tehtävänä on laatia hallituksen esityksen muotoon kirjoitettu ehdotus vesihuoltolain uudistamiseksi, sisältäen kansalaisaloitteessa tarkoitettu sääntely. Työryhmämateriaali on nähtävissä Hankeikkunassa tunnuksella MMM033:00/2022. Ennen työryhmän asettamista maa- ja metsätalousministeriö asetti selvityshenkilön esivalmisteluvaihetta tukemaan sekä tilasi taustaselvityksiä lakiesityksen laatimiseksi. Yksi työryhmän käytössä olevista taustaselvityksistä on Itä-Suomen yliopistolta tilattu oikeudellinen selvitys, jossa on arvioitu laajasti aloitteen toteuttamiseen liittyviä perus- ja ihmisoikeuskysymyksiä sekä kunnallisen itsehallinnon sääntelylle asettamia edellytyksiä.

Työryhmä on tarkastellut useita vaihtoehtoisia sääntelyratkaisuja kansalaisaloitteen edellyttämän sääntelyn toteuttamiseksi. Tällä hetkellä se sääntelyratkaisu, jota työryhmässä työstedetään, edellyt-

täisi kunnilta määräysvallan säilyttämistä kunnallisiin vesihuoltolaitoksiin ja vesihuolto-omaisuuden säilyttämistä kunnallisen laitoksen omistuksessa. Lain voimaantulon jälkeen ei saisi perustaa sellaisia vesihuoltolaitoksia, jotka eivät ole joko kunnan määräysvallassa taikka asiakasomisteisia vesihuolto-osuuskuntia. Lisäksi kunnille annettaisiin etuosto-oikeus niissä tilanteissa, kun nykyisin yksityisessä omistuksessa oleva vesihuoltolaitos myisi toimintojaan muulle kuin kunnalle.

Työryhmän toimikausi päättyy 30.6.2024, jonka jälkeen työryhmän hallituksen esityksen muotoon laadittu mietintö on tarkoitus laittaa lausuntokierrokselle. Lausuntoaika olisi syyskuun loppuun. Ehdotetut lainsäädäntömuutokset on tarkoitus antaa eduskunnalle vuoden 2025 kesään mennessä.

Helsingissä 5.6.2024

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah